

Vyjádření školitelky studenta Jana Duška k průběhu studia a k disertační práci

„Výuka vývoje českého jazyka na gymnáziu“,

předkládané v roce 2024 na Ústavu českého jazyka a teorie komunikace

I. Hodnocení celého doktorského studia

Během celého doktorského studia přistupoval Jan Dušek ke svým povinnostem zodpovědně a snažil se je postupně plnit. Kromě skládání atestací a průběžného psaní disertační práce si prohluboval své odborné znalosti a dovednosti zapojením do různých projektů v Ústavu pro jazyk český AV ČR, každoročně se účastnil vědecky i pedagogicky zaměřených konferencí, workshopů, letních škol, kurzů a školení, vyučoval vysokoškolské studenty-cizince a české středoškolské studenty češtině, případně latině, účastnil se tvorby zkušebních materiálů nebo přímo závěrečných zkoušek pro obě jmenované skupiny, zapojoval se do činnosti oborových organizací (Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka, Asociace učitelů klasických jazyků), podílel se na organizaci studentských soutěží a v neposlední řadě i na různých popularizačních aktivitách. Celkem během studia vystoupil s 13 referáty na odborných konferencích a workshopech (některé byly s mezinárodní účastí) a vyšlo mu 6 odborných článků (z toho 4 v tištěných a 2 v elektronických publikacích). Celkově se jeho aktivity pohybovaly na pomezí akademického a pedagogického prostředí, a tím vhodně korespondovaly se zaměřením jeho disertační práce. Prodloužení doby jeho studia bylo způsobeno zejména ztíženými podmínkami během covidové pandemie.

II. Celkové zhodnocení disertační práce

Jan Dušek si pro svou disertační práci vybral téma, kterému je dlouhodobě věnována přes jeho důležitost spíše okrajová pozornost, a to jak v akademické teorii, tak v pedagogické praxi. Doktorand pracoval na své práci systematicky a dlouhodobě. Pravidelně se mnou konzultoval svůj postup a předkládal mi pracovní verze textu. Jednotlivé kapitoly prošly poměrně dlouhým vývojem; u některých jsme měla postupně možnost číst a komentovat i sedm verzí. Původní představa o kompozici práce a designu výzkumu se postupně proměňovala a zpřesňovala jak na základě doktorandova promýšlení tématu, tak pod vlivem vnějších okolností (v důsledku restrikcí během covidové pandemie bylo např. upuštěno od provedení některých původně plánovaných výzkumů přímo ve školách). Rozhovory nad vznikajícím textem práce jsme strávili hodně času, její výsledná podoba je však výhradně doktorandovým dílem. Jeho vlastní je celá koncepce práce i její vypracování; i když já jsem mu dávala různé návrhy či doporučení, výsledné rozhodnutí o jejich (ne)zapracování bylo vždy na něm. Předložená podoba textu myslím velmi dobře vystihuje tematické zaměření i metodickou orientaci doktoranda: jeho nejsilnější stránkou není vytváření nových, originálních teorií, ale schopnost systematicky shromáždit velké množství materiálu (ať už existujících písemných pramenů, nebo materiálů vzniklých až díky jeho výzkumné činnosti, v tomto případě odpovědí na elektronicky rozesílaný dotazník), utřídit ho, prostudovat, detailně analyzovat a zpřístupnit. To mu umožnilo dosavadní představu o zkoumané problematice, vycházející převážně z individuálních zkušeností jednotlivých vyučujících, postavit na pevnější půdu vědeckých dat, a otevřít tak cestu jak dalším výzkumům v této oblasti, tak i odborné a veřejné diskusi o případných opatřeních ke zlepšení stávajícího stavu. Kromě toho práce představuje i určitý návrh, jak by bylo možno zpracovat, vyhodnotit a prezentovat i další dílčí témata ve výuce češtiny na gymnáziu. Výslednou podobu práce v každém případě výrazně ovlivnil ohled na její dvojí, jen částečně se překrývající publikum:

akademickou veřejnost a učitele z praxe. Její přínos je tedy podle mého názoru také dvojitý: jednak to, že prezentuje nové poznatky a může se stát východiskem pro další navazující výzkumy, a jednak to, že má potenciál ovlivnit budoucí školskou praxi a poskytnout učitelům podněty a inspiraci pro jejich práci.

III. Připomínky k disertační práci

Své připomínky k práci jsem studentovi sdělovala průběžně během jejího psaní, v tuhle chvíli už žádné další nemám.

IV. Případné dotazy k obhajobě

Stejně tak nemám ani žádné dotazy k obhajobě.

V. Závěr

Předložená disertační práce Jana Duška nevznikala snadno, nakonec se mu ji ale díky dlouhodobému soustředěnému úsilí podařilo vypracovat do podoby, která podle mého názoru splňuje požadavky na práce tohoto typu. Doporučuji ji proto k obhajobě a předběžně ji klasifikuji jako *prospěl*.

V Praze, 31. května 2024